

אוצר הנפש

* **	🕯️🕯️	📍
20:04	18:50	י-ם
20:06	19:06	ת"א
20:07	18:58	חיפה
20:05	19:07	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר התבונה

אהבת החתן והכלה –
בלי דלטוריא (הלשנה)

"ואתחנן", לשון חן, מתחיל מהחן התמידי לכל החיים שהחתן והכלה מוצאים אחד בעיני השני. אם יש חן בבית יש גם חן בחוץ. הרי כתוב "על כל פשעים תכסה אהבה". האהבה הכי עצמית היא שאני לא רואה בכלל את הלא-טוב של מי שאני אוהב אותו כנפשי ממש, כמו שכתוב בדרך מצותיך – "וירא און ולא יתבונן". כך צריך להיות בבית.

אם אני אוהב אותו
כנפשי ממש אני
חס עליו בעצם,
חס עליו כמו שאני
חס על עצמי. אז
חס ושלום לא אלך
להלשין עליו,

אם אני אוהב
אותו כנפשי
ממש אני חס
עליו בעצם

לעשות שום דבר שעלול להזיק לו ח"ו.

בדרך מצותיך הוא מסביר שיש שתי דרגות של אהבה – יש אהבה שאנחנו כאיברים של אותו גוף, ויש אהבה יותר מזה, שאנחנו אותו עצם, אותו אני. שוב, יש אהבה שאני מרגיש כאילו אני יד ימין ואת יד שמאל, אותו גוף. מה לומדים מזה? זו גמרא, חז"ל אומרים, שאם יד ימין פוגעת בטעות ביד שמאל, לוקחת סכין ועושה חתך או חבורה ביד שמאל, יד שמאל לא תרביץ לה חזרה כי הן אותו אחד. זה משל של אהבת ישראל בגמרא, בירושלמי, אבל בדרך מצותיך אומר שיש יותר מזה. במשל הזה מה שמחבר את האיברים הוא דם אחד שזורם בכלם, ולמעלה מכך יש מקיף אחד שעושה אותם אחד בעצם, "על כל פשעים תכסה אהבה", שהוא החן האמתי – שמוצאים חן אחד בעיני השני לגמרי, וממילא לא יתכן בשום פנים ואופן שאחד ילך וילשין על השני, שיעשה משהו שמערער את הקשר הטוב ביניהם.

(משיעור מוצאי כ"ו מנחם-אב ע"ו)

אוצר הפרשה

"בכל מאדך" – לאהוב את ה' עם כל העוצמה

בפרשת 'ואתחנן', מופיעה מצוות 'קריאת שמע': "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וְאַהֲבַת אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ..."

כתוב במדרש ששלשת האהבות – "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך" – מכוונות כנגד שלשת האבות: אהבת אברהם אבינו היא אהבת "בכל לבבך", כאמור בו "ומצאת את לבבו נאמן לפניך".

אהבת יצחק אבינו, שפשט את צווארו על גבי המזבח, היא אהבת "בכל נפשך" – אהבה עד כדי מסירות נפש. אהבת יעקב אבינו היא אהבת "בכל מאדך", כרמוז בכך שכתוב בו "ויפרץ האיש מאד מאד".

מה הפירוש של "בכל מאדך"? "בכל מאדך" מגיע אחרי "בכל נפשך", "אפילו נוטל את נפשך", וצריך להבין מה יכול להיות יותר ממסירות הנפש. רש"י מסביר, לפי חז"ל, ש"בכל מאדך" היינו "בכל ממונך", והיתרון על "בכל נפשך" הוא משום שיש מי "שממונו חביב עליו מגופו" – אבל כמובן יש מקום לעוד פירושים. גם חז"ל לא מסתפקים בפירוש זה ומוסיפים עוד פירושים: "בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד".

איך אונקלוס מתרגם את "בכל מאדך"? אונקלוס מתרגם "ובכל נכסך" (נכסיד), כמו הפירוש של חז"ל "בכל ממונך". איך מתרגמים לרוסית? [всем существом своим]. ומה המשמעות? [בכל ההויה שלך]. איך מתרגמים לאנגלית? "with all your heart and all your soul and all your might" – לאהוב את ה' עם כל הלב ועם כל הנשמה ובכל העצמה, might (עצמת עצם ההויה שלך). הדבר מתחבר היטב לדברי הרבי הרש"ב שהירידה לעולם היא בשביל להגיע לעצם-לעצמה ולאהבת "בכל מאדך".

הכי קרוב לפירוש הזה מופיע בפירוש הכתב והקבלה – פשטן מוסמך מאד. האבן עזרא, הפשטן הכי גדול, מפרש מלשון ריבוי – כמו "מאד מאד הוי שפל רוח", תאהב את ה' הכי הרבה. שוב, הפירוש מלשון עצמה ותוקף הוא כל כך פשוט עד שהוא התרגום ברוב השפות.

(משיעור שבת תולדות תש"פ)

אוצר הסיפור

הכתר של האריז"ל (פרק ב')

תקציר פרק א': בשנה האחרונה מוהרר"ו ועוד אחד שנלחם למבצע מיוחדת בפולניה, שליחות סודית שתחילתה להגיע לאותו צדיק נסתר, חיט פשוט, ששוכן בירכתי טישוביץ, והוא משיח בן יוסף בדורו. איך מסבירים שהוא שולח למשיח בן יוסף בעוד הוא עצמו (האריז"ל) משיח בן יוסף?

הווארט הוא כך – לפעמים יש שני צדיקים הכי גדולים שחופפים בזמן, ואף על פי כן יש קדימה ואיחור, ולא נוגעת מלכות במלכות אפילו כמלוא נימה. מלוא העוצמה ומלוא הכתר עובר לזה שמחכה בשקט רק אחרי פטירת קודמו – יש גם סיפורים בחז"ל על תנאים ואמוראים, שהיה מי שחכה כך וכך שנים להסתלקות

חברו ואז קבל כתר ההנהגה. כל הזמן היה ראוי להנהגה, ורק גורל מהשמים מי זוכה ראשון – תמיד רואים שמי שיפטר ראשון צריך לזכות ראשון. לכן, עד שלא נפטר אותו צדיק מטישוביץ הכתר המושלם של משיח בן יוסף עוד לא עבר לאר"י. איך הווארט הזה עוזר לנו להבין את הסיפור? השליחות העיקרית היתה לבטל את הגזירה שהמהרש"ל חשב לשים את האר"י בחרם על כך

אם היו זוכים מוהרר"ו היה זוכה לממש את הפוטנציאל שלו להיות משיח בן דוד ביחס לאריז"ל, משיח בן יוסף

שמגלה נסתרות שבתורה. כנראה שלפני שהכתר המושלם של משיח בן יוסף לא עובר לאר"י הוא לא יכול גם לשכנע את המהרש"ל לבטל את סכנת החרם שחשבו להטיל עליו. זה ודאי שבשידור הרוחני, בטלפתיה בין הצדיקים, גם האר"י ידע מזה וגם הצדיק מטישוביץ ידע מזה. הוא ידע מה קורה והאר"י ידע מה קורה – הגיע הרגע להעביר את הכתר, כדי שהאר"י יוכל להמשיך ביתר שאת וביתר עז לגלות רזי תורה צריך לקבל את מלוא עוצמת כתר משיח בן יוסף, ורק אז יהיה לו ולתלמידיו כח להשפיע על המהרש"ל לא לשים אותו בחרם. אם כן, זה ממש מפתח פנימי מאד מאד להבין את הסיפור הזה, בכך שהאריז"ל אומר על עצמו שהוא משיח בן יוסף, והרי לא יכול להיות ממש באותו זמן בשלמות שני משיח בן יוסף.

הרווחנו מזה עוד משהו: האריז"ל אמר לתלמידים שאם ימצאו משיח בן יוסף זה סימן טוב, אך לא זכו לכך. בסיפור לא יודעים מה היה קורה אם היו מוצאים אותו בחיים, אבל לאור מה שאמרנו – שהסתלקות אותו צדיק זו הכתרת האר"י בעצמו – היו זוכים למעין "פי שנים ברוחך", כמו שנאמר לגבי אלישע ואליהו הנביא. אם היו רואים את הסתלקותו, היו זוכים למעין הסתלקות אליהו הנביא – שאז זוכים לפי שנים – וגם היו חוזים בהכתרת האר"י. אם היו זוכים מוהרר"ו היה זוכה לממש את הפוטנציאל שלו להיות משיח בן דוד ביחס לאריז"ל, משיח בן יוסף. היות שלא זכו לכך, הגיעו שניה אחרי זה, לכן הוא פספס זאת. (משיעור ב' מנחם-אב ס"ז)

אוצר קצו

שתי הכנפיים (אהבה ויראה) בעקבתא דמשיחא

שאלה: איך מקרבים בדור שלנו, עם אהבה או יראה?

תשובה: אנחנו חסידים, לומדים את ספר התניא, מהו בעל כנפים? **כתוב בתיקוני זהר שכנפים הן דחילו ורחימו**, חסד וגבורה. כמו שתיכף נסביר, כנפים אצל העוף הן כמו ידיים אצל האדם – גפים. כמו כן כתוב שם גם משהו כללי לגבי כל המצוות – **שבלי דחילו ורחימו הן לא פורחות לעילא**.

כתוב בזהר שצריך אהבה ויראה ואי אפשר לפרוח בכנף אחת בלבד, אבל **במדרש שמביאים התוספות זהו בדיוק היחוד של היונה, שעפה בכנף אחת ונחה בשניה**. לכן צריך את הגרסה במדרש שגם הכנף שנחה קצת עולה ויורדת – נחה רק יחסית. צריך אהבה ויראה, ויתכן שאחד גובר, גלוי לעין, נראה, והשני יחסית נח.

בדור שלנו כנף שמאל, היראה, צריכה לנוח – עד שיבוא משיח, אז נראה מה לעשות עמה – וכנף ימין, האהבה, צריכה לפעול. עם ישראל הוא הסתכלות עם הדחילו ורחימו, הכנפים שבזכותן כל המצוות שלנו פורחות לעילא – צריך את שתי הכנפים, גם בזמן **שעיפים ויגעים**. בסוף הגלות ודאי אנחנו מאד יגעים, בעקבתא דמשיחא, אז כנף אחת פועלת ואחת פחות, אבל לא מפסיקים לעוף.

(י"ג מנחם אב פ"א)

אוצר הפתגם

מי שמחפש את האמת גבוה לא ימצא אותה – "ותשלך אמת ארצה" – היא כבר לא נמצאת בשמים. אלא "אמת מארץ תצמח", מתחת לארץ, כמו שכתוב על משיח "צמח שמו ומתחתיו יצמח".

(משיעור כ"ג מנחם אב ע"ו)

פרנסה היא סימן של התאמה. הרי הפרנסה היא בזכות האשה. אם אתה מסוגל לפרנס את אשתך סימן שאתה קשור אליה, אם אתה לא מסוגל, זאת אומרת שאין התאמה ביניכם (אינכם מאותו שרש-מזל).

(משיעור ח"י אלול ע"ז)